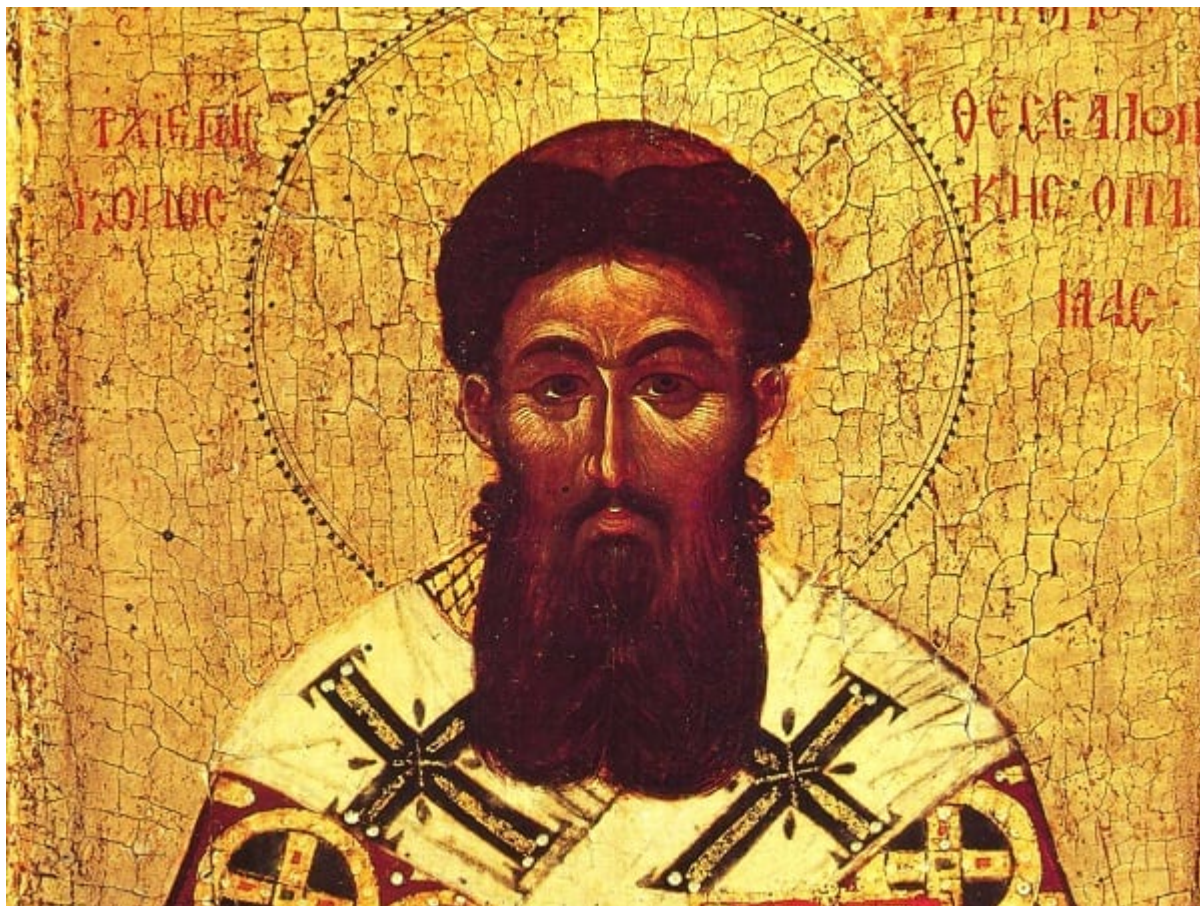

Το δοξαστικό των Αίνων της Β' Κυριακής των Νηστειών (Θεόδωρος Ρόκας, Θεολόγος - ΜΑ Ερμηνευτικής Θεολογίας)

/ [Πεμπτουσία](#)

Κατά την Β' Κυριακή των Νηστειών η Ορθόδοξος Εκκλησία εορτάζει τη μνήμη του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης («τη αυτή ημέρα, Κυριακή δευτέρα των Νηστειών, μνήμην επιτελούμεν του εν Αγίοις Πατρός ημών Γρηγορίου Αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης του Παλαμά» Συναξάρι της ημέρας). Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς ήταν δεινός θεολόγος και διαπρεπέστατος ρήτορας και φιλόσοφος της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας. Δεν γνωρίζουμε το χρόνο και τον τόπο της γέννησής του. Ξέρουμε όμως, ότι κατά το πρώτο μισό του 14ου αιώνα μ.Χ. ήταν στην αυτοκρατορική αυλή της Κωνσταντινούπολης, απ' όπου και αποσύρθηκε στο Άγιο Όρος για να ζήσει πιο ήσυχη και ασκητική ζωή, και αφιερώθηκε στην ηθική του τελειοποίηση καθώς και σε διάφορες μελέτες.

Η υμνολογία, όμως της Β' Κυριακής των Νηστειών, στρέφεται γύρω από το πρόσωπο αυτού του μεγάλου εκκλησιαστικού πατέρα και θεολόγου της ορθόδοξου πίστεως με εξαίρεση το δοξαστικό του Όρθρου των Αίνων της Κυριακής το οποίο ψάλλει:

«Τοις εν σκότει αμαρτημάτων πορευομένοις φως ανέτειλας Χριστέ, τω καιρώ της εγκρατείας, και την εύσημον ημέραν του Πάθους σου δείξον ημίν, ίνα βοώμέν σοι· Ανάστα ο Θεός ελέησον ημάς».

Όντως λοιπόν υπάρχει μια αντίφαση ως προς το περιεχόμενο ολόκληρης της υμνολογίας της ημέρας και του περιεχομένου του δοξαστικού των Αίνων του Όρθρου. Που αναφέρεται λοιπόν το δοξαστικό; Το δοξαστικό αναφέρεται σε ένα περιστατικό, το οποίο σχετίζεται με την πορεία ενός ανθρώπου σε αμαρτήματα, πορεία όπου υπήρχε σκότος και όχι φως. Ποιά είναι άραγε αυτή η πορεία και ποιός είναι ο άνθρωπος αυτός; Μα φυσικά η άσωτη ζωή που επέλεξε να ζει ο άσωτος από την περίφημη παραβολή του Ασώτου, για την οποία γίνεται λόγος το κατά Λουκάν ευαγγέλιο (Λκ. 15,11-32).

Από το δοξαστικό των Αίνων καθώς και από τα ανωτέρω γραφόμενα καταλαβαίνουμε πως η Β' Κυριακή των Νηστειών ήταν αφιερωμένη στην παραβολή του ασώτου υιού και προβαλλόταν από την εκκλησία την δεύτερη Κυριακή των Νηστειών ως παράδειγμα αποφυγής των πιστών από την αμαρτία, αφού κατά την Α' Κυριακή είχε προβάλλει τις μορφές των προφητών της Παλαιάς Διαθήκης, οι οποίοι με τη νηστεία, την εγκράτεια, την προσευχή και άλλες αρετές πέτυχαν θαυμαστά σημεία και τέρατα.

Η δε αλλαγή και αντικατάσταση του εορτασμού της Β' Κυριακής των Νηστειών προέκυψε μετά τον ΙΔ' αιώνα πιθανόν λόγω της μετάθεσης της εορτής του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, του οποίου τη μνήμη το συναξάρι τοποθετεί στις 14 Νοεμβρίου (έτος κοιμήσεως: 1359).

Συνηγορία των ανωτέρω γραφομένων, πως δηλ. η Β' Κυριακή των Νηστειών ήταν αφιερωμένη στην παραβολή του ασώτου, αποτελεί και το Ιδιόμελο του κατανυκτικού εσπερινού που ψάλλεται το απόγευμα της ίδιας ημέρας:

«Χαλινούς αποπτύσας τους πατρικούς, αστάτω φρενί, τοις κτηνώδεσι της αμαρτίας, λογισμοίς συνέζησα, όλον μου τον βίον δαπανήσας ασώτως, ο τάλας εγώ, τροφής δε λειπόμενος, βεβαιούσης καρδίαν, προς καιρόν λιπαίνουσαν, ηδονήν εσιτούμην. Αλλά Πάτερ αγαθέ, μη κλείσης μοι τα φιλόνητρα σπλάγχνα, αλλ' ανοίξας δέξαι με, ως τον Άσωτον Υιόν, και σώσόν με

